

SZARVAS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.
Előfizetési ár:
 Egész évre 5 frt — kr.
 Félévre 2 frt 50 kr.
 Negyedévre 1 frt 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
 Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények, reclamációk és előfizetési pénzek küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad helyben A NYÁOSIK SOMA UTÓDA OZÉG Ugyanitt egyes számok is kaphatók. *Egyes szám ára 10 kr.*
 Hirdetések és nyiltéri közlemények jutányos áron vétetnek fél.

Az irodalom házalói.

Mindenkinek föltünhetett az a körülmény, hogy az „utazó ügynököknek” ujabban egy sajátzerű faja kezd felbukkanni a vidéken. A szokott nagy börtáska a kézben, a még szokottabb ravasz alázatosság az arczon, de a kínált cikk nem nyakkendő és csecsebecse többé: hanem — füzetes regény.

S az utazó ügynökök e faja bámulatos eredményt tud felmutatni. Egy-egy vidéki városban száz meg száz áldozatot ejtenek. De hát ki ne fizetne elő ezekre az *olcsó dolgokra*. Hiszen 25, legföljebb 30 kr. az ára egy-egy füzetnek, s mi az a 30 kr. Hát még ha tekintjük a kiadó ama bámulatos áldozatkészségét, mely szerint csekély 3—4 frt „kedvezményi árért” egy olajszinnyomatú képet ad aranykeretben ráadásul megrendelőinek!

A naiv publikum nem is sejtí azt, hogy ezeket a „kedvezményi képeket”

feláron megveheti a fővárosban bármely műkiadónál, mert hiszen azok az olajszinnyomatnak csak *utánzatai*, egyszerű kőszinnyomatok szoktak lenni.

Hát maga a regény!

Valóban csodáljuk, hogy a jó ízlésű magyar közönség be engedi magát fonatni efféle férczművel. Csupa rémes rettenetes habarék ez mind. Rosz külföldi művek vásári fordításai. De hát olcsóbb ugy-e bár? Ugyan nézzük közelebbről ezt az olcsóságot! Egy—egy füzet ára 25—30 kr. szokott lenni, s e mellett a leghitványabb papíron van rendszerint kiállítva. A beűk a lehető legnagyobbak; a sorok a lehető legtávolabb állítvák egymástól, hogy a műminél több füzetre nyuljék. — Az üzleti cél tehát már a műtechnikai kiállításánál is világos.

25—30 kr. egy 40 oldalas, tehát 20 lapra lerjedő vékony füzetért ugyan csak magas ár. Ily áron a legremekebb

könyveket is meg lehet szerezni, — s ha tekintjük azt, hogy ezek a füzetes regények, kellő technikai ügyesség mellett tömérdek füzetre nyujtatnak, úgy, hogy legalább 7—8 frtba kerülnek: el kell ismernünk, hogy ezek a lehető legdrágább vállalatok.

Valóban csodálatra méltó, hogy a közönség ezt nem látja be, hogy pénzét inkább adja ezekért a méregdrága s mindamellettt üres olvasmányokért, mint ama tartalmas s igen olcsó kiadványokért, melyek szolid czégek alatt jelennek meg könyvpiacunkon. Ilyenek főleg a Franklin-társulat olcsó kiadványai, azon 20—30 kros, terjedelmes tömörnyomású művek, melyek „Olcsó könyvtár” közös czímmel a világ- és honi irodalom legkiválóbb műveit nyujtják; ilyenek a Természettudományi társulat, Akadémia kiadványai, melyek a szakismeretek, s az általános művelődés nélkülözhetetlen segéd-eszközeit adják.

TÁRCZA.

Süvölt a szél . . .

— nov. 15. —

*Süvölt a szél a sárguló határon,
 Árván hagyott e világon a párom.
 Lehullott az őszi rózsá virága:
 Vidd el, szellő, a szeretöm sírjára!*

*A mezőtől bucsúzik a napsugár,
 Vándor madárt szárnya messze viszi már,
 Fű, fa, virág haldoklik az avaron . . .
 Csak engemet felejt itt a bánatom!*

BÉRY KELEMEN.

Kondorosi tárczalevél.

— A „Szarvas és Vidéke” eredeti tárczája. —

Íróasztalom klasszikus rendetlenségű papírhalmazából a „Szarvas és Vidéke” egyik utóbbi száma domborodik ki.

Egy belepillantás s kellemes önelégültséggel veszem észre, hogy akad mégis minálunk is oly egyén, ki falusi magányunkból

s pláne a vonal felett felszólal és hiriünket egész Szarvasig elviszi.)*

Horrendum dictu Szarvasig! Hiszen Kondorost ma-holnap arra praedestinálják, hogy az országos lapokban állandó referádkat töltsön be . . .

Elterülők kényelmes chaisse longue-mon s gondolkozni kezdek. Én, ki már életemben annyi papirost rontottam rosz tárczákra, mióta Kondoroson lakom, nem tudok egy sort megírni. Pedig okvetlenül tárczát akarok írni. El-elgondolkodom, de papírom csak üresen marad. Már pedig tárczámnak el kell készülnie. Ekkor eszembe jut, hogy Zola „Le-reve”-jét cigarettázva írta meg s hogy Daudet „Immortel”-je is csibukkozás-közben készült el. Világos tehát, hogy a bodor füstfelhők okos gondolatokat szülnek.

Fiókomban épen egy Bock hevert tétlenül. A jó idők maradványa, mert itt Kondoroson már csak a Zóna járja, néha megépenséggel a Tiszaszivar is jó. Bockom ezüstös ruhája téli pompájában ragyog. Egy volt páciensentől kaptam, kit még boldogult gyógyszerész-koromban szív- és mádrabaj

*) Vonatkozás Keviczky L. munkatársunk minapi lokáltárgyu vezércikkére. Szerk.

helyett harmadnapos hidegrázásból gyógyítottam.

Rágyujtok a Bockra és — csodák csodája — özönével tódulnak a gondolatok agyamba. Valamennyi használható és ünnepies, mint a hangulat, melyben születtek. Gyorsan íróasztalomhoz rohanva, tollat ragadok és — képzeljék csak — ajtómon kopognak. Bosszusan kiáltom hogy: szabad!

A B . . . kasznár ur hirnőke toppan be patyikus komám személyében, ki mellesleg szólva — a legjobb czimboráim egyike. No ezt szívesen fogadom, annyival is inkább, mert a kasznár ur este nevenapját ülvén, minthogy elfoglaltságom miatt, házánál tiszteletemet még nem tehettem — patyikus komám figyelme erről is gondoskodott, s most éppen azzal állit be hozzám, hogy estére kivisz magával a derék úri családhoz s hogy már a kocsí is meg van rendelve. Midőn még megjegyezte, hogy pánczélinget vegyek ám magamra, mert a háznál egyenesen a mennyekekből pottyant angyalok vannak, ki voltam engesztelve, hogy tárczám megírásá-közben haborgatott s rövid megállapodás után a programm kész: estére kimegyünk Csákkóra s ezzel barátom távozik.

De ezeken kívül egész halmaza áll a jobbnál-jobb szépirodalmi és tudományos műveknek a közönség rendelkezésére a fővárosi és vidéki könyvkereskedésekben, mely művek irodalmi színvonal dolgában a legmagasabb igényeket is kielégítik és sokkal olcsóbbak, mint azok a füzetes rém-regények.

Általános a panasz, hogy a magyar könyvpiac teljes pangásnak indult. S íme, ha széttekintünk a vidéken, azt kell tapasztalnunk, hogy az olvasási kedv, dacára e jelenségnek, folyton emelkedik; de sajnos, oly férczművek istápolása mellett, minők az említett füzetes vállalatok.

Hátha ezt az olvasni szerető közönséget a szolid kiadó cégek is megkeresnék saját városukban kiadványaik pártolása végett? vajjon ily uton nem lehetne-e kiszorítani a hivatalos vállalkozók egyre szaporodó seregét?

A Franklin társulat, s általában a központi kiadó cégek megkísérthetnék ezt a módot szintén: mert tény az, hogy a mi közönségünk sokkal kényelmesebb, semhogy szívesen rendelne könyvfélét a fővárosból; míg ha az utazó ügynök házhoz viszi a forgalomba hozandó kiadványt — mint a fentebbiekből következtethető — hajlandóbb annak megszerzésére.

Mi azt tartjuk, hogy egyedül e módon lehetne változtatni a könyvpiac mai siralmas helyzetén, s bár ez a házalás, mint ilyen, egy-egy szolidabb könyvkiadó cég előtt visszásnak is látszhatik: tekintve a magasabb irodalmi és közművelődési célt, tekintve

továbbá azt, hogy a közönség teljesen ki van békülve vele, nemcsak, hanem a legkényelmesebb könyvszerzési módnak tartja: azt mégis meg kellene kíséreni, mert hiszen nem a házalási módszer a megrovandó, mellyel terjesztetnek ama művek, hanem maga a mű; sőt tagadhatatlan, hogy ez a házalási rendszer — mely világszerte dívik — a legcélszerűbb módja az irodalmi vállalatok megismertetésének és terjesztésének; nem volna indokolt tehát, ha a szolid kiadó cégek attól visszariadnának.

Kell, hogy a közönség méltányosb-
nak lássa: inkább a hazait, a jobbat pártolni, mint a külföldi fordítást, a silány és drága férczművet.

Ajánljuk meggondolásul ez eszmét kiadóink figyelmébe; s akár létesítsék e jó irányu mivelet, akár ne: a vidéki közönség érdeklődését felhívjuk a szolid magyar könyvpiac pártolására, s ismételve figyelmeztetjük arra: hogy azokkal a jelenben házhoz hordott férczművekkel irodalmi célt egyáltalában nem, legfeljebb spekuláns szédelgőket gyámolítanak: a mi nagy gyarlóságot jelent.

Pártoljuk a jót, s utasítsuk ki házunkból az erkölcsrontó férczművek ügynökeit, kik csupán nyereszkeskedési célra használják az irodalom sokat jelentő nevét.

Tisztviselőink helyzete

Nincs valami különösebb alkalomszerűsége, hogy ezzel a kérdéssel most foglalkozunk, de ez az ügy, a maga megoldatlanságával és általános érdekű voltánál fogva érdemes tárgya azért a nyilvános megbe-

szélésnek. Különben is függő kérdés ez, egyik sarkalatos pontja a mai kormány programjának. S tisztviselőink helyzete nem csak őket magukat illeti, mert annak rendezése a nagy közönségnek is fontos érdeke.

Nem képzelhető, hogy lenne politikus, képviselő, publicista, nemzetgazdász, vagy bárki a társadalmi osztályok különböző rétegeiből és különböző foglalkozásaiból, aki be nem látná azt, hogy nemzetünk erősödése és annak értéke nagyobb arányokban csak akkor fejlődhetik fokozatosan, ha — a közvetlenül termelő osztályokon kívül — az ugynevezett — értelmiségi keretnek legintelligensebb elemei, t. i. az ország összes tisztviselőinek immáron tarthatatlanná vált helyzetén gyökeresen, a törvényhozás útján segítve lesz.

A tisztviselőknek és egyéb az állam szolgálatában álló ezer meg ezer szellemi munkásnak helyzetével nem csak foglalkozni kell, de azon segíteni is, mert nemcsak számánál, de sokkal inkább hivatásánál fogva nagy fontosságú társadalmi osztály a tisztviselők és hivatalnokok egyeteme.

Uj osztály ez — ugyszólván — közelünkben. 1848 előtt oly csekély számu volt, hogy a társadalomban, néhány nagy tekintélyű és befolyású tagján kívül, alig jöhetett számba, már csak azért sem, mert az udvari kancellária Bécsben székelte, a budai helytartótanács és fiók udvari kamarán kívül s a megyei tisztségeket betöltötteken kívül, mely tisztségek „nobile officium” voltak és élet-hivatásnak nem voltak tekinthetők: az országban alig néhány bányahivatalnok, sőtiszt és gazdatiszt által volt képviselve.

Az alkotmány restituálásával 1867-ben visszaállított az 1848-diki törvények alapján szervezett minisztérium, az akkor megalkotott reszortjaival és visszaállított az 1848. előtt feudális vármegye, mely 1870-ben nagy átalakuláson ment át, a juridikumnak elválasztásával a politikumtól; gyökeres reform azonban nem történt. De mert az állami teendők napról napra fokozottab mértékben

Ujra tollat ragadok. A toll szerzegve vonul a papíron végig kék barázdákat hagyva maga után. Kékek, mert kék tintát használok.

„Hideg téli idő van. A fák bánatosan rázzák lombtól megfosztott galyjaikat” — így folytatom félben hagyott tárczámat, miközben gondolataim már Csákon, azoknál a menynekéből pottyant angyaloknál esatangoltak, de hogy hogyan csapódnak a hópelyhek ablakomhoz azt leírni már nincs időm, mert újra kopognak ajtómon.

A L. . . tens ur hírnöke, hogy vasárnap lakodalom lesz a háznál s okvetlenül legyek szíves kijönni. Persze hogy ott leszek.

Bockom elaludt. Kár is lett volna bodor füstjének, mert megint jó valaki. Hja, hisz így lehetetlen tárczát írni!

Tháliának egy babérokon megkopaszodott papja borotvátlan állal lép be s költőileg bizarr ruházattal egy kis „szellemi támogatást” kér, miközben feltűnően hadonázott mostanság téli kabátnak promoteált terrakottaszín porköppönyege zsebeiben. Bérletet veszek, további utbaigazítással is szolgállok neki s utasítom a község fejéhez, kinél tudvalevőleg csak a pedantéria mulja

felül a humanitást. Színészem erre karikatúrát vág, — úgymond, már járt a tekintetes bíró úrnál, de az panaszaira azt telelte, hogy „menjen plebánosnak, ebadta! amúgy is úgy néz ki.” — Ezen kellőleg indokolt argumentum után elbocsátom s ő kifejezvéen köszönetét Shakespeare és Moliéreből kölcsönzött ékes citatumokban, magamra hagyott.

Tárczámat illetéknépen csak nem tudom befejezni. Se baj — gondolám magamban — holnap úgy is lesz bő tárgy az esteli mulatságról riportirozni, így hát a tárcza holnapra marad; azzal a patyikushoz indulok s onnan vele együtt Csákorára.

Másnap reggel a tárcza befejezése ismét abban marad. Hajnalhasadtával hazatérve Csákoról 6 órakor lefekszem s félóra múlva úgy horkolok, hogy asztalomról az összes könyvek s papírok a földre kerültek az ablakok is szinte recsegték. Mintegy 9 óra felé úgy kelt a rendőr jelentvén, hogy egy ember vár, kinek lópakszusra van szüksége.

Délig a hivatalban vagyok elfoglalva, s ebéd után ismét hozzá látok a tárczához. Ez a legalkalmasabb szaka a napnak, melylyel feltétlenül rendelkezem, mert bár-

milyen beosztás mellett is ez az ebédközi 2—3 üres óráma naponta marad. Uly órák ezek, melyekben sem vizitálni, tehát udvarolni, sem tanulni nem passzio s kártyázni, mivelhogy a tisztelendő szent atya is vezérezik ilyenkor, a Sándor bácsi meg kiint van a tanyán, a patyikus pedig mérget kever — lehetetlenség. A skizt kergető tarokkparthie csak 5 órakor vesszi hivatalos kezdetét.

Tegnapi tárczatöredékemet megakombakomozom s az esti mulatságról kezdek referálni. Itt eszembe jutnak kondorori szép hölgyeink, s valóságos láz vesz rajtam erőt.

Hja Kondoros! Először London, aztán Páris s utána jó mindjárt Kondoros. Ki ne ismerné azt a kedves tótba ojtott magyarosodó helységet, az ország szívet, mely műszaki felmérések szerint hazánk kellő közepébe esik? Magyarország szíve, mely annyi szerető szívet, — köztük az enyémet is — magába rejti. . .

A ki Kondoros kellemetességéről, annak társas életéről akar magának fogalmat alkotni, jöjjön ide s szeméi gyönyörrel fogják lesni a sok szép leányt, de milyen lányokat! s tüdője teljes erővel fogja beszívni

igénybe veszik a vármegyei tisztviselők munkaerejét és képességét, és mert manapság a régi vármegye patriarchális bel- és külélete megszűnt és mert a vármegyei tisztviselők az 1883. I. t. cz. alapján az állami tisztviselőkhöz hasonló kvalifikációval bírnak s átlagosan és egyenként véve az állami tisztviselők fizetésénél talán még alacsonyabb javadalmazásban részesülnek: hát bizony midőn a tisztviselők sorsának — általában véve — javításáról van szó s ennek szükségessége elodázhatatlanul fölmerül, a vármegyei tisztviselők helyzetéről sem szabad megfeledkeznünk.

Mert meg kell gondolni azt, hogy az így — rosszul javadalmazott tisztikar gondjaira az ország összes közgazdasági, közmívelődési, hadügyi, közrendészeti intézményei vannak rábízva; az ország anyagi jobbléte szellemi fölvirágoztatása s ami ezeknek érdekében munkával jár, mind az ilyen csekélyen javadalmazott tisztviselői kar munkás műhelyében készül és általa hajtatik végre. Bámulatlan türelem és megnyugvás ez a helyzettel szemben, remélve a szebb jövőt és álmódóva a jobb sors felől, mely a tisztviselőket mind idáig nyugodni hagyta.

De mert az állami költségvetésnek alig elért s ingadozásnak még nagyon is kitett egyensúlyára való tekintettel, alig remélhető jó ideig gyökeres javulás, mélyen lesújtó az, különösen a vármegyei tisztviselőkre, akiknek partikuláris helyzetüknél fogva még csak az előmenetelre, a fokozatos előléptetésre sincs meg — legnagyobb részüknél — a reménység és alkalom.

Nem megdöbbenő állapot-e, hogy kvalifikált tehetséges erők, férfikoruk első éveiben rekednek meg ott, honnan többé előmenetelük s ezzel viszonyaik javulása alig remélhető! És sajnosan kell tapasztalnunk, hogy a polgári élet bármely rétegében, háromszoros, sőt négyszeres javadalmazásban részesülnek a magán vagy testületi szolgálatban levő hivatalnokok.

Nagy hátránya van ennek nemcsak

társadalmi tekintetből, de legfőbbképen nemzeti szempontból, mert már is közel állunk ahhoz, hogy Magyarországon a tisztviselők és egyéb alkalmazottak kisebb-nagyobb mértékben coelibatusra kárhoztassanak, azon kar, mely hazafias érzésű, művelt fiatalokat nevel és nevelhetne mindinkább az országnak.

Zsibbasztólag hat ez a kifejtendő munkára is és egyik szomorú eredménye, hogy a nymbus, mely 1867. óta a tisztviselői kart övezte, évről-évre fogy és pedig leginkább az által, hogy a keresetében és jövedelmében megerősödött társadalom mindinkább amerikai módon kezdi embertársait megbecsülni, a szerint, hogy mennyit ér vagyoniilag és úgy találja a helyzetet, hogy a tisztviselői kar egész összességében apró kis jövedelmével vajmi keveset ér, — már t. i. e. felfogás mérlegén. Mert manapság a tisztviselők legnagyobb része nem magán vagyonára támaszkodik, hanem csupán a csekély fizetésre.

Némileg megnyugtató e helyzettel szemben, hogy a tisztviselők köreiből is mozgalom támadt már országszerte, s remélhető is, hogy igazságos ügyük, mely országos ügy, egyszer valahára meg fog oldatni. Addig is azonban, míg az ügy a szolgálati pragmatika, a nyugdíjkérdés és a fizetés javítása tekintetében törvényhozásilag rendezve lesz, különösen a vármegyei tisztviselők és egyéb alkalmazottak sorsán és helyzetén, ha csak ideiglenesen is, például drágasági pótlék által lehetne és kellene is segíteni, mint az már több helyütt meg is történt. Legújabbán Nógrádmegyéből vesszük ily irányú mozgalomnak hírért, a hol a bizottmányi tagok kezdeményezéséből került a drágasági pótlék megszavazása napirendre.

A szarvasi főgymnasium aranykönyve.

A szarvasi főgymnasium iránt való nemes érdeklődés újabb tanúságairól hálásan teszünk említést az alábbiakban. Néhai Haraszti Ernestszina urnó halálának alkalmából a mélyen megsomorodott gyászoló család

azt a parfümös üde levegőt, mit szépeink oly illatosá s kábitóvá varázsolnak.

Ha Louvier azt állítja, hogy a ki egyszer megkóstolja a Nilus vizét, az annak ízét soh'sem feledti el, én meg azt mondom, hogy aki egyszer megismeri szép hölgyeinket, velük tölt egy társas estélyt, azokat még kevésbé feledheti s azok emléke örökké megmarad lelkében.

Épen tárczairói szent lelkekre szándékozom megesküdni, hogy ennyi szép leány, mint minálunk, nem található föl egyhamar, midőn szokás szerint az ajtómon ismét kopognak.

Ezuttal a Palkó rendőrt már elesukattással fenyegetem, ki szakadozott sietséggel jelenti, hogy egy úr van itt, és valami életbevágó dologról hebeg s okvetlenül beszélni akar velem.

Azon hiszomben, hogy valami új települő, vagy legalább is egy kivételes nősilési engedély iránt kérvényezni szándékozó lesz, bebocsájtatom.

Mintán bemutatta magát hogy ő „az első magyar házasságközvetítő iroda főigénynökségének vezértitkára“ én obligát módon „örültem a szerencsének“ s leüléssel kínálтам meg.

A vezértitkár ur tán három mázsa argumentumot pakolt ki, én szinte roska-

doztam a sulyok alatt daczára hogy hebegő beszédéből alig értettem valamit.

Mig ő a házasság mellett egy ékes monológot hadart el, én képzeletemben nőnek éreztem magamat s tovább fűzve a gondolat szárnyain a képzelet karikáit, már kocsin siettem Csabára, hogy vendégül jövő anyósomat a pályaudvarban megvárjam. A vonat megáll s anyósom kiszáll. Én ijedtemben hanyatt vágom magamat — a valóságban pedig kiesik a toll a kezemből — oly iszonyú meg gondolatnak is.

— Kedves barátom, én nem nőstülök még, még csak 21 multam.

— Hát nem a másodjegyző urhoz van szerencsém? — kérdé ámulva.

— Nem, az a szomszédomban lakik.

A vezértitkár ur bocsánatkérések közt hagyott magamra.

Palkónak most már azt ígertem, hogy a balfülét szedem ki, ha még valakit bebocsát.

Nekem tárczát kell írnom és bevezennem.

De szinte hallom már képzeletben a szerkesztő ur tiltakozását, hogy hát: „mics többé hely . . .!“

Azt hiszem a teljes ezimű közönségnek is az a tárczám tetszik legjobban, amelyiknek hely már nem jutott.

Paleskei.

az elköltözöttnek áldott emlékét a közjótékonyosság fényes tényeiben öhajtván örökíteni, nemcsak a helybeli izraelita nőegyletnek s a város szegénységének juttatott jelentékeny összegeket, hanem a tanárnyugdíj-alapra is átszolgáltatót 50 frtot. Néhai Tavasz János orosházi ügyvéd, mint a helybeli főgymnasium egykori hálás tanítványa, végrendeletében akként emlékezett meg főgymnasiumunkról, s főleg annak szorgalmas tanítványairól a jövőben, hogy hagyatékából 200 frtnyi ösztöndíj-alapítvány kifizetését elrendelte, azon kikötéssel, hogy az összeg tíz éven át kamatos kamataival növeltetvén s kerek összeggé kiegészülvén, utóbb annak kamatai hazafias szellemű s kiváló szorgalmú oly szegény ifjunak osztassék ki, a ki kedves jellemalakulásával társai között feltűnik. Sajnálatos, hogy a halálában is ily nemesen gondolkodó jöltevővel hosszas betegsége miatt az utóbbi években érintkezni már alig lehetett; mert minden bizonytalanságosabb lett volna a sok apró ösztöndíj biztosítása helyett ez összeget is az építésbe vett tornacsarnokra, vagy a még mindig erős fejlesztésre utaló tanárnyugdíj alapjára hagynia. Igaz, hogy így is oly alapítvány az, mely kedvezőleg befolyik egyesek élet-sorsának irányítására. Végül Such István VI. oszt. tanuló, családi emlék gyanánt őrzött régi olajfestményt szolgáltatott át a főgymnasium könyvtárnak, mely nem annyira műbecsénél vagy régiségénél, mint inkább az adományban nyilatkozó jó szellemtől fogva mondható becses ajándéknak. Fogadják az érdeklettek ez uttal is hálás köszönetünket.

Benka Gyula.

Szabályrendelet

a z e b t a r t á s t á r g y á b a n .

I. Az ebadó megállapítása.

1. §.

A község (város) területén minden háztulajdonos, vagy házhasonbérlo egy kutyát, a község határában pedig minden földbirtokos vagy földhaszonbérlo tanyáján két kutyát adómentesen tarthat, — az egy, illetve két kutyán felül lévő kutyák minden egyes darabja után a tulajdonos a községi pénztárba évi egy forint adót köteles fizetni. A kölökkutyák három hónapos korukig adómentesek.

II. Az ebadó kivétele, beszéde és kezelése.

2. §.

Az ebadó kivételének alapját az összeírás képezi.

Az összeírás évenként július hónapban községekben az előjáróság, Gyula rendezett tanácsú városban pedig a tanács kiküldöttje által történik.

Mi végből köteles mindenki az előre közhírré teendő 8 napi határidőben a birtokában lévő ebeket azok számának megjelölése mellett bejelenteni és a bejelentést lakásának pontos jelzése mellett sajátkezűleg aláírni, ide vonatkozó úrlapokkal az érdekeltek hivatalból láttatnak el, írni nem tudók a bejelentést élő szóval is megtehetik, mely esetben az úrlapot az ebtulajdonos bemondása szerint a községi jegyző (városi kiküldött) köteles kitölteni.

A ki évközben jut kutyának birtokába, tartozik 3 nap alatt az előző bekezdésben érintett bejelentést megtenni.

A ki az összeírás után egy fél éven belül szerez kutyát, az egész, a ki fél év le-

telte után jut kutyának birtokába, az évi díj felét tartozik fizetni.

A kinek adó alá felvett kutyája évközben elhullott, vagy elvesz, helyette más kutyát ugyanazon adóévre adófizetés nélkül tarthat, a ki pedig oly kutyát szerez vagy bír, mely után az adó az ország bármely más községében már lefizettetett, újabb tartozkodási helyén ebadóval meg nem róvható, ezen körülmény az alább érintett összeírás jegyzet rovatában felemlítendő.—

Az úrlapok beérkezéssel az előjáróság (a városi kiküldött) az egyes bejelentések tartalmát az összeírás kimutatásba egyenként bevezeti az illető rovatba, s a kivetendő díj összegét is javaslatba hozza.

Az összeírás előre közzé teendő 3 napon át a község (a város) házándi közszemlére teendő, mely idő alatt beérkező netáni felszólásokhoz képest az összeírás helyesbítendő, lezárandó, aláírandó és 8 nap alatt a bejelentési lapok visszatartása mellett a járási főszolgabíró (polgármester) utján a törvényhatósághoz 3 példányban felterjesztendő.

Az összeírás után szerzett és a tulajdonos által a 2-ik §. értelmében 3 nap alatt bejelentett kutyájára vonatkozólag az előjáróság az összeírás esetéről-esetire pótlólag készíti el és terjeszti fel a fentebbi módon a központba.

Ha valamely ebtulajdonos ellen alapos gyanu merül fel az iránt, hogy adó alá be nem mondott kutyát rejteget, joga van az előjáróságnak (a rendőrkapitánynak) a dolog miben létének megállapítása végett helyszíni szemlét tartani.

A vármegyei számvétség az összeírás átvizsgálván, a kivetés helyességét az alispán megállapítja és az összeírás egy példány visszatartásával, két példányban a járási főszolgabíróhoz (polgármesterhez) viszszaküldi, ki azokat az összeírás egyik példányának megtartása mellett a községi előjáróságnak kézbesíti.

Az előjáróság a kivetett adót *augustus hó 31-ig beszedi*. Az ebadó beszéde, behajtása és ellenőrzésére nézve az 1883. évi 17169. sz. a. pénzkézelési szabályzat irányadó.

Az ebadó befizetéséről elismervény állítandó ki.

III. Ebtartási szabályok.

4. §.

Minden ebtulajdonos pléhből készült, az összeírás folyó számát és évét feltüntető bárczával látandó el, ki azt az ebnek nyakszijára vagy kötőjére illeszteni köteles.

A szükséges bárczákat, melyek alakját az alispán állapítja meg és melyek évről-évre változtatandók, az alispán az előző §-ban érintett kivétellel együtt küldi ki, az előjáróság pedig a régiakat az újaknak kiszolgáltatása mellett 48 óra alatt beszédni és a központba felterjeszteni köteles.

A ki időközben szerez kutyát, vagy a kinek kutyájáról a bárcza elveszett, addig míg a bárcza ki nem küldetik, a bejelentésről elismervényt kap és erről egyúttal a felügyelő közegek és a gyepmester értesítendő.

A kinek kutyájáról a bárcza elveszett, a bárcza érvénytelenítése mellett utat kap, de a bárcza költségét megtéríteni tartozik.

Vadászkutya csak az esetben nyerhet ebtartási bárczát, ha a tulajdonos vadászjeggyel ellátva van, miről az összeírás jegyzet rovatában hivatkozás teendő.

Ha valamely kutya bárcza nélkül nyilvános helyen találtatik, a 17. §-ban körülírt eljárásnak van helye. Az adó alól törvényszerűen felmentett kutyák szintén, de a fentebb érintettől eltérő alakú bárczával látandók el.

5. §.

A harapós természetű kutyák szájkörral látandók el, a mennyiben pedig szájkö-

kosárral nem láttatnak el, lánczton tartandók, s csakis éjjel bekerített helyen bocsátandók szabadon.

6. §.

Az ebtulajdonos felelős a kutyája által okozott károkért, ha mindazonáltal a kutya ingerlés következtében okoz kárt, ezért az ingerlő felelős.

7. §.

A kutyák kizsása tilos.

8. §.

A tanyai és pásztor-kutyák nyakára térdeiken alól 3 centiméternyire lelógó nehezék függesztendő.

9. §.

Minden a mezőn talált magában járó és kolonczczal el nem látott kutya kóbornak tekintendő és kiirtandó, a mezőn talált kóbor vadász kutyákat az 1883. évi XX. t. cz. 14. §-a értelmében a vadászatra jogosult pusztíthatja el.

10. §.

A veszettség veszélyének elhárítása czéljából az ebtulajdonos, ha a kutyáján feltűnő változást lát, ha a kutya bujkál, vagy *egészségi állapota előtte gyanussá lesz*: tartozik a kutyáját elcsukni és *est a község előjáróságnak (rendőrkapitánynak) bejelenteni*.

Ha a kutya még nem marakodott, kiirtása az előjáróság (rendőrkapitány) értesítése mellett meg van engedve és a kutya dögtelen elásandó.

Az előjáróság a már marakodott gyanus kutyáról való jelentést beküldi a főszolgabíróhoz, (rendőrkapitányhoz) ki az ilyen kutyát vármegyei (városi) állatorvossal megvizsgáltatja.

11. §.

Ha a vizsgáló állatorvos az ilyen kutyát veszettnek találja, ez azonnal kiirtandó, veszettség gyanúja esetén, vagy ha a fertőzés gyanúja merülne fel, tekintettel az 1883. évi VII. t. cz. 67. §-ára, a kutya biztos helyen megfigyelés alá helyezendő, s ha itt rajta a veszettség tünetei kétséget kizárólag mutatkoznak, ez kiirtandó, ha pedig a gyanus tünetek elmúlnak róla, a kutya, a megfigyelésből eredő költségeknek a tulajdonos által való megtérítése után, ennek viszszaadatik.

12. §.

Ha valamely kutyán a veszettség kitört és az kóborolt, a község előjárósága erről a főszolgabírónak (rendőrkapitánynak) jelentést tesz, ki a szükséghez képest a községben a kutyákat megvizsgáltatja.

13. §.

Ha a főszolgabíró (rendőrkapitány) közhírré téteti, hogy valamely községben vagy annak határában veszett vagy veszettségre gyanus kutya kóborol, az 1888. évi VII. t. cz. 68. §-ában előírt eljárás követendő.

14. §.

A veszett kutya által megmart állatokkal azon eljárás követendő, mely az 1888. évi VII. t. cz. 66. §-ában rendeltetik, és mely az ehhez kiadott rendelet 185. §-ában szabályoztatik.

15. §.

Fertőzésre gyanus: veszettségre gyanus, vagy veszett állatok semminemű testrészeit vagy termékeit felhasználni nem szabad.

16. §.

Veszett állatok fekhelyei és állásai az 1888. évi VII. t. czikkhez kiadott rendelet 192. §-a alapján, a 98. §. utasításához képest fertőtlenítenendők.

IV. Büntető határozatok.

17. §.

Kihágást követel el:

a) Azon ebtulajdonos, a ki a 4. §-ban érintett bárczát megváltotta, de kutyáján nem viselteti, a mennyiben a bárcza elvesztését nem igazolja, illetőleg be nem jelentette.

b) a ki másnak kutyájáról a bárczát elidegeníti.

c) a ki a más kutyájára szóló bárczát saját kutyáján használja.

d) a ki a saját kutyájára szóló bárczát másnak adja.

e) a ki a kutyáján meghamisított bárczát viseltet.

f) a ki kutyáját adó alá bemondani és részére bárczát váltani elmulasztotta.

18. §.

A pénzbüntetés a beszámítás mérvéhez képest terjedhet:

I. az előző §. a) alatti és f) alatti esetében, a mennyiben ezen eset az adó alul felmentett kutya által viselendő bárczára vonatkozik, 50 krtól 5 frtig.

II. az előző §. b) c) és d) alatti esetében 20 frtól 50 frtig.

III. az előző §. e) alatti esetében 20 frtól 50 frtig.

IV. az előző §. f) pontja esetében a mennyiben adóköteles kutya bárczájáról van szó, minden eltitkolt, vagy adó alól elvont kutya után 10 frttól 20 frtig.

A pénzbüntetés nem fizethetés esetében az 1879. évi XL. t. cz. 22. §-a értelmében elzárásra változtatandó át.

19. §.

Az ezen szabályrendeletben érintett egyéb rendelkezések ellen vétők rendőri kihágást követnek el és a mennyiben nem az 1879. évi XL. t. cz. 86. 102. 103. és 122. illetve az 1888. évi VII. t. cz. 154 §. i) és j) pontjai alapján sujtandók 2—20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatlanság esetében megfelelő elzárással büntetendők.

20. §.

Kihágások esetében eljárnak:

a) az ezen szabályrendelet, valamint az 1879. évi XL. t. cz. 86. 102. 103. és 122. §§-ai ellen elkövetett kihágások esetében első fokban a *főszolgabírók*, Gyula városában a rendőrkapitány, második fokban a vármegye alispánja, harmadik fokban a m. kir. belügyminiszter.

b) az 1888. évi VII. t. cz. 154. §. i) és j) pontjaiba ütköző kihágások esetében harmad fokban a földmívelésügyi m. kir. miniszter.

21. §.

Az ebadó czimén befolyt összegek első sorban állategészségügyi, másodsorban pedig közegészségügyi, esetleg állattenyésztési czélokra fordítandók. Az 1888. évi VII. törvényczikk 154. §-a i) és j) pontjai alapján befolyt pénzbüntetéseknek a községet illető feleresze állategészségügyi czélokra fordítandó.

Az 1879. évi XL. t. cz. 86. 102. 103. és 122. §§-ai alapján befolyt pénzbüntetések az 1887. évi VIII. t. cz. 2-ik §-ában jelzett czélra fordítandók.

Végül az ezen szabályrendelet alapján kiszabott pénzbüntetések az illető község szegényalap-pénztára javára fordítandók.

22. §.

Ezen szabályrendelet Gyula rendezett tanácsu városra is kiterjed.

23. §.

Ezzel ellenkező szabályrendeletek hatályon kívül helyeztetnek.

Kelt Békés vármegye törvényhatósági bizottságának 1890. évi május hó 19-én és folytatva Gyulán tartott rendes közgyűléséből.

Kiadta:

Lukács Endre

városi II-od aljegyző.

IPARÜGYEK:

— **Érem pályázat iparosok és munkásoknak.** Az országos iparegyesület a hazai iparosok buzdítására és szerzett érdemeik elismerésére több érem kiadását határozta el. I. Díszéremet oly iparosok számára, kik gyakorlati működésükkel a hazai ipar előmenetelét idézték elő. Ezt az érmet az ille-

tó iparos működésének jelentékeny voltához képest aranyban, ezüstben és bronzban adják ki. 2. Díszérem amaz iparosok részére, kik a rendszeres műves iparban (kézművesség) ipari jelességük által kitűnnek. Ez érem lehet ezüst és bronz. 3. Díszérem oly iparosoknak, kik a kor igényeinek és a külfölddel való versenyképesség feltételének megfelelő ipartelep (gyár- műhely) hoztak létre, s annak helyes vezetése által versenyezni képesek. Az érmet ezüstben és bronzban adják ki, a telep mértékéhez és a berendezés és üzem tökéletességéhez képest. 4. Díszérem azok számára, kik iparukat művészeti irányban fejlesztik, és e tekintetben figyelemre méltó sikert képesek felmutatni. A pályázat az igazgatóságához 1891. évi december hó 31-ig nyújtandó be. — Pályázatra minden Magyarországon lakó, illetőleg Magyarországon iparteleppel bíró egyén jogosítva van. Jutalmazni kívánja az egyesület ezenfelül a gyári szakvezetőket, kézművesegédekét és gyármunkásokat, kik szorgalmas és buzgó magukviselése által érdemeket szereztek. Pályázhatnak nők is. A jutalom ezüst- és bronzdíszéremben és azzal járó elismerő okmányban áll. A pályázat szintén a fenti hatánapig adandó be. Továbbá a Szabóky Adolf-alapítványból 10 drb cs. kir. arany ösztöndíjat kap egy előretörő iparossegéd. A pályázni kívánó bélyegmentes folyamadását 1892. január 1-ig köteles beadni. Végül kiad az egyesület a Posner K. L. féle alaphól két részletben tíz darab cs. kir. aranyt három haladó iparossegéd buzdítására. Pályázati határidő ugyancsak 1892. év január 1-én jár le.

— **Miniszteri rendelet.** A közoktatásügyi miniszter legközelebb kimondotta, hogy azok az iparos és kereskedelmi tanulók, kik a gymnasium, reál- vagy polgári iskola négy osztályát vagy pedig a felső néjiskola 3 osztályát elvégezték, a tanonc-iskola látogatásától felmentendők.

— **Iparosok figyelmébe.** A képesítés igazolására vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszter a következő körrendeletet intézte valamennyi magyarországi másodfokú iparhatósághoz: Ismételt panaszok fordultak elő a tekintetben, hogy az iparhatóságok az 1884. évi XVII. t. cz. 4. és 6. §-ai által követelt képesítés igazolására szolgáló okmányok elfogadása körül nem járnak el a kellő gondossággal és nevezetesen a szakbavágó munkával eltöltött foglalkozást illetőleg gyakran megelégesznek oly magánjellegű bizonyítványok bemutatásával s azok alapján a kért iparigazolványt kiszolgáltatják, melyek a hitelesség jellegét nélkülözik. Jóllehet az iparhatóság az ipartörvény rendelkezései értelmében a képesítés igazolásának formái tekintetében nincs feltétlenül és kizárólag a bizonyításnak egyetlen egy módjához kötve s e tekintetben jogosítva vannak a folyamodók által felmutatott bizonyítékokat szabadon mérlegelni, mindamellett szükségesnek látom ujjolag kiemelni azt, hogy az ipartörvény 4. és 6. §-ában említett esetekben a szakbavágó munkában eltöltött két, illetőleg három évi gyakorlati foglalkozás igazolására első sorban és rendszerint a bejelentő munkakönyvének kell szolgálnia; ami a jelen viszonyok közt annál inkább szem előtt tartandó, minthogy az 1884. évi XVII. t. cz. életbeléptetéséről számítva már

hét év telvén el, ezen idő óta minden iparos segédnek és gyári munkásnak az idézett törvény 99. §-a értelmében munkakönyvvel kellett ellátva lennie, s ennél fogva természetesen mindazoktól, akik jelenleg valamely iparágat önállóan üzni szándékoznak a megállapított képesítés igazolása céljából rendszerint a munkakönyv előmutatása követelhető s az ipartörvény 4. illetőleg 6. §-ában foglalt kötelező beigazolására a munkakönyv most már nemcsak a legalkalmasabb, hanem egyszersmind a szabályszerű bizonyításnak tekintendő. A midőn az iparhatóságot ezekre, a hatósága alatt levő elsőfokú iparhatóságok megfelelő utasítása és ahhoz tartás céljából ujjolag figyelmeztetem, egyúttal megjegyzem, hogy arra nézve, vajjon rendkívüli körülmények fenforgása esetén vagy midőn oly iparbejelentőről van szó, aki a szakbavágó munka által szerzett képesítését az 1884. évi XVII. t. cz. életbe léptetését megelőző időszakra nézve kívánja igazolni, e célból mennyiben fogadhatók el munkakönyv hiányában egyéb hiteles és alkalmas bizonyítási eszközök, továbbra is a volt földmívelés- ipar- és kereskedelemügyi miniszter által 1889. évi május 5-én, 21. 933. sz. a. kiadott körrendeletben foglalt rendelkezések szolgálnak irányadóul

MI UJSÁG?

— **Országos prot. ünnep.** A magyar prot. egyház ma, nov. 29. ünnepli az 1791. évi XXVI. törvényzikk százados évfordulóját, mely törvény által biztosított a magyarországi protestánsok szabad vallásgyakorlata. Ünnep tehát a mai nap mindenütt e hazában, ahol csak protestáns hívek laknak. E napot a békesszentadrási s öcsödi ev. ref. gyülekezetekben is alkalmi egyházi beszéd tartása által fogják megünnepelni.

— **Nagyhangversenyt** szándékoznak rendezni Szarvason a jövő hó folyamán Ney Dávid operaházi tag és Szendy Árpád m. kir. zeneakadémiai tanár. Örömmel üdvözljük az előnyösen ismert kitűnő művészeket, kiknek egyikéhez a művészetet megillető nagyrabecsülésen kívül patrióta és baráti érzelmek is csatolnak bennünket, de úgy a magok, mint a jótekonyczélú leányisk. concert érdekében jobb szeretnők, ha tervezett nagyszabású estélyöket valamivel későbbre, például újév utánra halasztanák.

— **A munkásmozgalmak** folytán történt katonabeszállásolási költségek fedezése tárgyában a belügyminiszter leiratot intézett a vármegye közönségéhez, melyben kimondja, hogy a katonabeszállásolási összes költségeket az érdekelt községek tartoznak fedezni. A vármegye alispánja a rendeletet sérelmesnek találván, az ellen törvényadta jogával élve, 24 óra alatt felterjesztéssel élt a belügyminiszterhez.

— **Könyvtárrendezés.** Óriási munka folyik egy hét óta a szarvasi gymnasium könyvtárhelyiségében, a néhai Mihályfi József könyvtárór váratlan halála folytán át nem adhatott főisk. könyvtárnak számbavétele, rendezése s átadása az új könyvtáros, *Mocskónyi József* tanárnak. Az igazgató könyvtároson és az iskolatanács egy megbízottján kívül a tanári karból felváltva ketten végzik leginkább a délutáni órákban a nagy gondot igénylő munkát, mely — több kötetre

terjedő jegyzékből kellvén megállapítani a benn levő és esetleg hiányzó művek számát, — nagyon lassan folyik, s a 14,000 kötetre terjedő teljes könyvtár rendszeres átnézése valószínűleg a hosszabb nyári és szünidei napokra marad s ezuttal kénytelenek lesznek a rendezők azzal megelégedni, ha a számbavétel a legszükségesebb, s legnagyobb forgalommal bíró munkákra fog szorítkozni, mely célra a nagy könyvtárhelyiség mellett egy külön tágas s állványokkal czélszerűen ellátott helyiséget rendezett be az iskolatanács.

— **A leányiskola hangversenyére,** melyet jövő hó 12-én fognak megtartani a gymnasium dísztermében, — serényen folynak az előkészületek. A rendezőség mindent elkövet, hogy a közönségünk előtt már évek óta népszerűvé vált zeneestésy műélvezet tekintetében ne csak megközelítse a múlt éveket, de lehetőleg még többet és élvezetesebbet nyújtson. Szóló-énekekre *Bakay Gézané* urhölgyet sikerült megnyerni, ki a *Thomas-féle Mignon-áriát* fogja énekelni zongorakiséret mellett. Érdekes száma lesz a programnak *Gabányi Dialogja „A Baleset,”* nem különben a „*Koronázási induló*“ *Meyerber* „*Proféta*“ c dalművéből, melyet *Kovács Szeréna, Darabos Jolán, Benka Jolán* kisasszonyok s *Sztraka Ernő* főgymn. tanuló fognak két zongorán, s kézre eljátszani. A főgymn. ifjusági dalkör két darabban vesz részt, bevezetésül a „*Dalár-indulót*“ éneklő *Hübertől*, befejezésül a *Bordalt „Ernani”*-dalműből. A vonós hangszerzene szintén két számmal lesz képviselve: egy *Bethoven-féle Trióval* (hegedű, cellón és zongorán játszó *Kramer Gusztáv, Salacz Aladár* és *Sztraka Ernő* főgymn. tanulók) s a főiskolai ifj. zenekar előadásával. S a mit legelől kellett volna emlitenünk, a leányiskolai s gymnasiumi növendékek együttes énekkara, — mely tetszetős korrekt előadásával szintén egyik legszivesebben hallgatott száma szokott lenni a leányiskolai hangversenyekünk — elő fogja adni *Varga József* tanár vezetése és zongorakiséréte mellett az *Erney-Poldiny-féle* quadrilogiának, az „*Évszakok*“-nak, negyedik részét, az „*Ősszel*“ címűt. Látnivaló ezekből, hogy aki a decz. 12-iki hangversenyen megjelenik, nemcsak jótekonyságot gyakorol a városi közművelődésnek eme nagyon is rántalt tényezőjével, de egyszersmind páratlan műélvezetekben gazdag estét szerez magának, s mi a világért el nem követnénk azt a tapintatlanságot, hogy tömeges megjelenésre serkentsük azt a közönséget, mely amugy is szívesen és készséggel áldoz filléreivel a művészetnek és jótekonyságnak.

— **Az ovodások összeírása** városunk kerületén befejeztetett. E szerint van Szarvason 3 éves gyermek 498, (ezek közül állandógondozásban v. felügyeletben részesül 497, nem rész. 1. 4 éves van 525 (gond. rész. 519, n. r. 6) 5, éves 390, (gond. r. 389, n. r. 1) Az ovoida kötelező kicsinyek száma tehát összesen 141. kik közül bevallás szerint csak 8-an nem szesülnek állandó gondozásban v. felügyeletben.

— **Hivatalos látogatás.** Dr *Krcsmarik János*, járási főszbiró, f. hó 24. 25 és 26. napjain főispáni utasítás folytán Szarvas város házában a községi ügykezelés minden ágára kiterjedő vizsgálatot tartott, mely alkalommal minden teren dicséretes rendet tapasztalt.

— **Hymen.** Zih Géza, jónévű szentandrászi kereskedő, f. hó 25-én vezetett oltárhoz Polgári Róza kisasszonyt Prágai Dániel kedves és művelt lelkű leányát Debreczenben Boldogságot kívánunk az új párnak!

— **Pályázat útbiztosi állásra.** Reiszsig Ede főispán Gyula, Osaba, Békés, Gyoma, Szeghalom, Orosháza és Szarvas lakhelyvel 7 útbiztosi állásra 400 frt fizetés, kiegészített út kilométere után 3 frt 30 kr, földút kilométere után 1 frt 65 kr. útiátalány és 20 frt irodai átalanly mellett pályázatot tett közzé. Folyamodványok f. évi. dec. hó 10-éig Békésmegye főispánjához nyújtandók be.

— **A meghívók a polg. leányiskola** decz. 12-iki hangversenyére a napokban fognak szélküldetni úgy helyben, mint vidékre. Akik tévedésből meghívót nem kapnak, de reá igényt tartanak, forduljanak ez iránt a d. e. és d. u. tanító alatt a leányiskola helyiségébe.

— **M-Berényben** a katonai szolgálatra bevonuló regruták, az évenként ilyenkor megújuló verekedések közben Szilágyi Ferencz nevű kiszolgált huszárt, nős családos embert annyira megverték, hogy az sebeiben bosszú szenvedés után nagy kínok között meghalt. Állítólag, évekkal ezelőtt Szilágyi maga is, midőn ő is berukkolt, igen szomorú emléket hagyott egy komáján: eltörte a karját.

— **Szerencsétlenség.** Tótkomlóson Magyar Lajos hat éves fiacskáját folyó hó 25-én egy ló úgy megrugta, hogy ennek következtében másnap nagy kínok között meghalt.

— **Kik olvassák a „Szarvas és Vidékét“?** Legutóbbi közlésünk óta következő új előfizetőkről számolhatunk: Gaál Soma, Marsal János (előf. II. évf. 4. évnegyed.)

— **A sarki boltoslegény.** Irigy szemmel nézte M-Berényben az utcza másik oldalán Perei Pálnak nyitott üzletének virágzását. Hogy ezt a veszedelmes konkurrenst elzavarja, kapta magát s éjnek idején égő taplót dobott a nádfedelű bolti épületre, mit ha véletlenül az arra járó-kező utasok észre nem vesznek, az 5 tagból álló család a bolttal együtt oda veszhetett volna. A tüzet idejekorán elfojtották s a gyújtogató segédet, még akkor éjjel ágyából kiszólyítván, minthogy ijedtében az első kérdésre beismerte a gyújtogatást és megmotozlatásakor a taplómaradék is zsebében megtaláltatott, a fenyítő bírósághoz bekísérték. Tettének állítólagos oka, a bosszu és gazdája üzleti érdekinek előmozdítása. A Geschäft roszul ütött be, mert majd több évre terjedő időn át a börtönben elméledhetik arról, hogy a sarki másik botos konkurrencziáját tisztességes úton kell egalizálni s nem megsemmisítés által.

— **Tótkomlóson** miniszteri iskolalátogatóul Tatay János gyógyszerész neveztetett si. — A kinevezett mint buzgó, lelkiismeretes, s ügyesítő férfi ismeretes, minél fogva kiküldetése a tanítók körében öszinte örömet okozott.

— **Dijnokok kerestetnek.** Mint a „Békésm. Közl.“-ben olvassuk, — Szarvas községnél 2 napdíjas állás van üresedésben. Az állások betöltésénél, úgy látszik, csabaiak előnyben részesülnek, mert különben nem tartották volna fölöslegesnek a helyi lapok útján is meghirdetni.

Hamisított fekete selyem. Egészenk el egy darabkát a megvenni szándékoló szövetből és az esetleges hamisítás nyomában kiviláglik: valódi, tisztán festett selyem nyomban összefodorodik, gyorsan elhamvad és kevés, egészen világosbarna hamut hagy hátra. — Hamisított selyem (ely könnyen foltosá válik és török) lassan hamvad el, különösen zárószálai tovább parazslanak (ha festanyaggal nagyon telítettek) és sötétbarna hamut hagy hátra, mely a valódi selyemével ellentétben, nem fodorodik, hanem görbed. Ha a valódi selyem hamuját szétnyomjuk, elporlik, a hamisított selyemé nem. — **G. Henneberg** (cs. és kir. udvari szállító) selyemtrunk gyári raktára **Zürichben**, készregegen küld valódi selyem-mintából mindenkinek és szállít egyes ruháknak valókát, valamint egész végot posta- és vámentesen.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Az ujonczozás eredményei** az idén úgy a közös hadsereg — mint a honvédségnél sokkal kedvezőbbek voltak, mint a legutóbbi évek bármelyikében. Ezen eredmények a közös hadseregnél a megelőző évekből fenmaradt hátralékot jelentékenyen megapasztották, a honvédségnél pedig abban nyilatkoznak, hogy az ujonczjutalék nem 12,000, mint a mekkorának előzetesen számították, hanem 16,000 főre emelkedett.

— **A „fekete nyelv“.** Ez egy új halálos járvány, mely Észak-Amerika Indiána államában (hála Istennek, tőlünk jó távol) tört ki s nagyban szedi az áldozatokat. Az orvosok meg vannak rémulve, mert sehogy sem bírnak vele. A beteg eleintén erős lázt kap, néhány óra múlva nyelve elkezd dagadni égni, majd csakhamar fekete színt ölt s aztán teljes elgyöngülés mellett bekövetkezik a halál. Azt mondják, hogy ez az ázsiai-fekete nyelv nevű kór, mely ellen még nem ismernek gyógyszert.

— **Uj váltó őrlelapok.** A pénzügyminiszterium közhírré teszi, hogy a régebbi kiadásu, széljegyzettel ellátott kincstári bélyegezett váltóőrlelapok f. évi december hó 31-ével forgalmon kívül helyeztetnek és mondott időponttól fogva a váltók után járó bélyegilletékek kincstári váltóőrlelapok útján való levonása esetére kizárólag az új kibocsátásu (kékes szürke, — illetőleg világos-barna) bélyegezett kincstári váltóőrlelapok a mondott időpontig elárusíthatók és teljes érvénynyel használhatók; 1892. évi január hó 1-étől kezdve azonban a forgalmon kívül helyezett kincstári váltóőrlelapok használata a bélyegkötelezettség nem teljesítésével egyenlőnek fog tekintetni és az ezzel illetéki szabályok szerint egybekötött hátrányos következményeket fogja maga után vonni. A használaton kívül helyezett, de el nem használt váltó őrlelapok, a törvényes határozatok megtartása mellett, a bélyegraktárnál és a kir. adóhivataloknál 1892. évi január hó 1-től ugyanazon hó 31-éig kicserélhetők; e határidő letelte után azonban a forgalomból kivont régebb kiadásu kincstári bélyegezett váltóőrlelapok sem kicserélhetni, sem megtérítettetni nem fognak.

— **A belügyminiszter és az orvosok.** Az állami tisztviselők, altisztek és szolgálk számáraó szolgálatképtelenségük esetén a hatósági orvosok bizonyítványt kötelesek kiállítani. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, mint belügyminiszter most körrendeletet bocsátott ki, melyben felhívja a törvényhatóságokat, hogy az ily bizonyítványok kiállítására hivatott orvosokat utasítsa, hogy az orvosi bizonyítványok kiállításánál határozottan tüntessék fel azt, hogy az illető minő betegségben szenved és azt oly kifejezéssel írják körül, hogy a laikus is jól megérthesse. Jelöljék meg az okot, melynél fogva a beteg munkaképtelennek tekintendő tüntessék ki azt is, hogy mennyi időbe telik, míg egészsége helyreáll, jelezzék végül azt, hogy könnyebb szakmában teljesítendő szolgáltra képes-e a beteg s hogy a szabadságolás körülbelül mennyi időre kell, hogy terjedjen stb. A rendelet célja az, hogy megszüntesse az eddig tapasztalt zavarokat, melyek abból származtak, hogy eddig az orvosi bizonyítványok néha nagyon is felületesen voltak kiállítva és fejtörésbe meg találgatásba került, míg értelmüket ki lehetett magyarázni. Mindezek a bajok ezután remélhetőleg megszűnnek.

— **A gyöngé termés** néhány adatát nyújtja az orsz. statisztikai hivatal legújabb kimutatása, mely Magyarország mult havi mezőgazdasági kiviteléről szól. Ez évi októberben a buzakivitel 525,533 métermázsa

volt, míg tavaly októberben 1,006,997 métermázsa, tehát kétszer annyi ment ki a külföldre. Csökkenés mutatkozik a rozs és árpakivitelnél is; ellenben jelentékeny emelkedés jegyezhető fel a kukoriczakivitelnél, mely tavaly 88,297 métermázsa, most 221,047 métermázsa volt.

— **Jóizü bélyegek.** A postabélyegek ragaszték. ellen sok a panasz. Egyszer nem tapad, egyszer nagyon is ragadós, úgy, hogy az ujjához ragad az embernek. Most új postabélyegeket hoztak forgalomba, amelyeknek az a főtulajdonságuk, hogy — édesek. Jó volna, ha ezeket fentartanák a szerelmes levelek irására.

— **A nők szavazati jogát** már törvény által biztosította az új-zeelandi parlament, egyuttal kimondván azt is, hogy a nők parlamenti tagokul is megválaszthatók.

— **Vasuti szerencsétlenségek statisztikája.** Az utóbbi időkben előfordult nagyobb vasuti szerencsétlenségek aktuálisssá teszik azt a kérdést, vajjon a német vasutigazgatóságok egyesületébe tartozó vonalokon (melyek magukba foglalják Németország, Ausztria Magyarország, Svájc és Németföld összes hálózatát s egynehény orosz, francia és olasz vasutat) a vasut forgalom biztonsága emelkedett vagy csökkent-e. Az egyesületi statisztika szerint az 1880—1889. évtizedben átlag évenként 4841 baleset fordult elő, miközben 55 ember meghalt s 728 megsebesült. A balesetek száma az 1880-dik-4741-ről 1890-ben 5070-re emelkedett, a meghalt egyének száma pedig 509-ről 547-re. Az egy évben előfordult balesetek száma tehát növekedőben van, de a körülmény abban leli magyarázatát, hogy az említett évtizedben az egyesületbe tartozó vasutak hossza 56,614 kilométerről 72,447 kilométerre, tehát 28 százalékkal, a vonatforgalom pedig 300-ról 468 vonatkilométerre, tehát 56 százalékkal emelkedett. Ezt tekintetbe véve, a balesetek aránylag csökkentek, a mennyiben 100 millió vonatkilométerre 1880-ban 1568, 1889-ben pedig csak 1801 baleset jut, tehát 30 százalékkal kevesebb.

— **A háztulajdonosok** szolgabírói re u-delettel köteleztettek, hogy a házuk előtti kövezetet és pallókat a sártól tisztán tartassák.

— **Abnormalis idő.** Időjárásunk következetes a szeszélyeskedésben. Novembergén tartós esővel boldogít bennünket, nr után augusztus óta hiába sovárogtunk. A csabaiak a mult héten a szivarvány szép látványában gyönyörködtek, nálunk pedig csütörtökön este 6—7 óra között olyan villámlás és menydörgés volt, mely becsületére vált volna akármelyik nyári zivatarnak. Kellemes az ilyen ősz, de hasznos is. Haszna a buzának indokolt hanyatlásában nyilvánul.

— **Az ügyvédi irodában.** Beállit erős kopogtatás után egy tudákos paraszt az ügyvédi irodába és Stellungba vágván magát azzal kezdi: Tisztelt tekintetes ur! (köhécsel) több jó egészséget kívánván, mielőtt beszédemhez hozzá fognék, engedjen meg egy kézzsoritást, ha nem tetszik utálni, mert minthogy a parasztság és úrság sem mind egyforma, hát a gusztus sem egyforma (kezet nyújt). Így ni! De bocsánatot kérek a tisztelt tekintetes úrtól, nem tudom, jó helyen járok-e, mert tetszik tudni, hogy az embernek nem mindig vagyon egyforma bajsági és a szerint kölletik a medicinumot is arra keresni. De nini, most elmélkedek, hogy én még talán a tisztelt tekintetes úrnál az illető tisztelettel restáns vagyok

(torkán egyet köszörül és stentori hangon folytatja) Jó reggelt kívánok a tisztelt tekintetes urnak! Kedves egészségére kívánom az éjszakai nyugalom élvezetét, ha vót, — nekem kevés vót . . .

IRODALOM.

Jelentés és felhívás

a „Téli Ujság“ czimű illusztrált vallásos néplap ügyében.

„Vallásos iratokat terjesztő egyesületünk“ a ránk jövő téli hónapokban is ki fogja adni a magyar protestáns olvasó közönség által már jól ismert és kedvelt „Téli ujság“-ot. Főhlyvom azért az olvasó közönséget ezen népies és vallás-erkölcsi irányú kis képes lapjának ez évben való pártolására is.

Mint hogy pedig e lapnak terjedése főképp a lelkesztársak s egyházunk tanítóinak buzgalmatól függ, különösen őket kérem fel, hogy hatáskörükben e lap megismertetését és terjesztését munkálni sziveskedjenek, — **hogyan olvassa azt minden atya és anya háznépe előtt az ő hallásokra, egybegyűjtve őket, férfiakat és asszonyokat, a kicsinykéket és jövevényeket, hogy hallják és tanulják és féljék az ő Urokat Istenüket és őrizzék meg, beteljesítve a törvénynek minden ígeit. V. Móz. 31. 12.** — s így ezáltal is terjedjen és erősödjék közöttünk az **Isten országa.**

Lapunk alapítója és eddigi szerkesztője, Csécsi Miklós makói lelkész úr, akadályozva lévén körülményei által, hogy e lap szerkesztésében ez év folyamán részt vegyen, a szerkesztőséggel Budai János békési s. lelkész úr bízott meg, ki e lapnak már a múlt évben is egyik szerkesztője volt.

A lap december, január és február hónapokban fog minden héten egyszer, **szerdán** megjelenni. Előfizetheti Hornyánszky Viktor urnál Budapesten. Előfizetési ár a három óra 25 krajczár.

Kőrös-Tarcsa, 1891. november 14.

Szabó János.

esperes,

a „vallásos iratokat terjesztő egyesület“ elnöke.
Tisztelt olvasó közönség!

Egyetlen protestáns néplapunknak, a „Téli Ujság“-nak ez évi szerkesztésével megbízva, nem ismeretlen feladatot vállaltam magamra. Jól ismerem e lap irányát, hiszen szerkesztésében már az előző években is részt vettem, ez az irány megmarad ezután is, t. i. hogy ez, mint **magyar protestáns néplap**, a hazai protestáns közönség vallás-erkölcsi tartalmú olvasmánya legyen. Egyes kimagaslóbb embereinknek, egyházunk állapotának s intézményeinek megismertetése a múlt történetéből s a mindennapi életből vett tanulságos elbeszélések és rajzok, vallásos költemények s általában a hitélet és hit-tudat fejlesztésére irányuló közlemények lesznek ez évben is tárgyai a „Téli Ujság“-nak.

Hogy azonban a lap e czélt minél inkább megvalósíthassa: tisztelettel kérem e **nemes és jó** munkában a lelkesztársak szives támogatását s az olvasó közönség pártfogását.

Békés, 1891. november 14.

Budai János.

szerkesztő.

— **Almanach az 1892-re.** Meddő kor-nak szerették gunyolni ezt a mi mostani időnkét azon a réven, hogy az irodalom mezején nem termettek csoportosan a kápráz-tatóan csillogó tehetségek, melyeknek alkony-fényével egy félig-meddig már leáldozott korszak ragyogta be a jelenkor almisságát. Igazában pedig talán soha sem volt olyan kor, melyben egyszerre pattantak ki a tehetségek s népesítették be a Parnaszust. Min-dig bizonyos lassu, fokozatos fejlődés érlelt meg egy irodalmi korszakot, csak hogy a távolság, melyből az utókor az előbbi idő-szakot nézi, megkuritja, összébb huzza a körvonalakat és úgy tünteti fel, mintha egy-szerre, minden átmenet nélkült állt volna elő a kép, melyet magunknak a múltól fes-tünk. Minden jelenkorunk sajátsága az, hogy kicsinyli magát, visszakeri a múltat s nem vár semmit a jövőtől, legkevesebbet pedig a közvetlen jövőtől. Csak néhány éve még, hogy minduntalan felhangzott a panasz az író tehetségek hiánya miatt s e panaszok alatt fokozatosan serdült föl egy egész had-serege az új, eredeti írónak, kiknek száma

még ma is szinte szemmel láthatólag gyara-podik. Ha annakelőtte egy két névvel alig tudott többet felsorolni az ember, mikor ar-ról volt szó, hogy elbeszélő irodalmunk jelenkori képviselőit megnevezze, ma alig győzzük előszámlálni az érdemes veteránok mellett a jelesnél jelesebb fiatal és legfiata-labb tehetségeket. Ennek a még megújuló és folyvást nagyobbodó sorozatnak többéves tanúja az Egyetemes Regénytár derék kia-dóinak, Singer és Wolfnernek minden esztendőben megjelenő Almanachja, mely megszokott találkozó helye immár a kiválóbb magyar novellistáknak. Minden év néhány új nevet csatolt a régi sorozathoz s ma már valóban csodaszámba menne, ha nem látnánk egy-egy újabb tehetséget csatlakozni az előbbi smerősökhöz, fényes czáfolatául az irodalom meddőségéről való pesszimisztikus felfogás-nak. A kiadói buzgóságnak ép úgy megvan a maga része ebben az öröndetes ered-ményben, mint a nemzeti művelődés inten-zivebb terjedésének. A milyen kitűnő eszme volt meginduláskor az Almanach, olyan üd-vösnek és szinte nélkülözhetlenné bizonyult az évek során. Az írók, kik különben szét-szórtan különféle lapokban és egyes köte-tekben vegyülnek a közönség közé, itt mint egy testületileg lépnek minden esztendőben egyszer az olvasók elé, kölcsönösen támo-gatva egymást értékükkel. Van, a ki meg-vesz egy kötetet Jókaiért s megismerkedik benne Herczegh Ferenczcel, vagy Mikszá-thért s kellemes ismeretséget köt Lipcsey, Ádámmal. És ez az ismerkedés mindnyájok-ra és mindnyájunkra nézve előnyös. — Mert megszoktuk, hogy az Almanach tartalma mindég olyan, hogy minden egyes darabja külön-külön megérdemli a figyelmet. A mos-tani kötet, melyet a régi szerkesztő, Mik-száth Kálmán gondos keze állított össze tízenhat kisebb nagyobb elbeszélést és raj-zot hoz ugyanannyi írótól Mikszáth humoros előszava után, mely alapjában véve igen komoly intelemmel fordul az íróvilághoz, hogy a jelenkori hazai élet ismertetésének szentelje magát. Jókai Mór kezdi meg a sorozatot „A glóriás hölgy“ cz. tréfás elbe-széléssel, mely tele van az ő aranyos hu-morával és pompás leírásával. Azután Be-

niczkyne Bajza Lenke, Vadnay Károly, Bró-dy Sándor, Békefi Antal, Porzó (Ágai Adolf) Hevesy József, Herczegh Ferencz, Kozma An-dor, Lipcsey Ádám a nagyvilági élet sötét-ségét festi biztos vonásokkal. Rákosi Viktor, Táborny Róbert, Bárony István következnek, díszes sorozatot Mikszáth Kálmán rekeszti be.

CSARNOK.

A szabadságharcz kiálltványaiból.

— Saját levelezőnkől. —

Budapest, nov. 26.

A szabadságharcz emlékeinek kiállítása egyre szebb, egyre gazdagabb lesz. Nincs nap, hogy a kiállítás rendezősege ne kapna valami újabb tárgyat, a melylyel vagy az arcképeknek, vagy a csataképeknek, vagy a proklamációknak, vagy a vértanuinktól maradt ereklyéknek gyűjteménye szaporodik s épen ezért nem akad látogató, a ki ha naponként is elmegy, ne találna valami újat, a mi figyelmét lebilincseli. A temérdek új tárgy következtében a kiállítás összes ter-meit ujonnan kellett berendezni s az új be-rendezés szerinti tárgymutató is már meg-jelent. Vaskos füzetté lett már ez a tárgy-mutató, pedig csak a kiállítás egy részére, a nyolcz kisebb nagyobb terem falait betöltő képgyűjteményre vonatkozik. Az ereklyék gyűjteményének ezer meg ezer aprósága, a különböző fegyverek, a rendkívül gazdag pecsétgyűjtemény s a tömérdek proklamáció nincsenek felvéve a katalogusba.

A proklamációk kiállításának alapos meg szemlélésére napok kellenének. Az újab-ban kiállított proklamációkból kiírok né-hány pontot.

Érdekes csatarészlet-leírásokat fedez-tem fel néhány kiálltványban. Így például a „Felső Tiszai hadseregünk győzött, Schlick verve van“ felsiratú proklamációban 1849 január 23-ikáról a honvédelmi bizottmány Szemere Bertalan országos biztos követke-zőleg hangzó harctéri tudósítását közli:

Schlick részint Talyán, részint Liszká-nál tört elő. Emitt Liszkánál feltartóztatta seregünk. Amott Tarczalon túl pedig meg-szalasztotta — és ha a köd nem gátolja nagy része elfogatott volna. — Sok halott-jai, sebesültjei maradtak és sok elhanyagolt fegy-vert kaptunk. Egy huszár, Takács István, egy őrnagyot levágott, egy kapitányt elfogott.

Jellemző az, hogy az ellenség tisztjei kardjukra fehér zsebkendőt tűzvé, „éljen a magyar!“ kiáltással közeledtek. A mieink viszonozták. Oly közel jöttek egymáshoz, hogy kezet szoritának. Egy huszár, Péterfi, lováról leszállt. Az ellen közül egy kapitány lovára felült. Ekkor azonban álnokul az ellen támadást parancsolt. De a mieink lőt-tek — a huszárok vágtak — és így a vité-zül visszavert ellenség megfutamodott.

Az álnokság meglelte bérét. — Az áruló csaló őrnagy vágatott le — a lóra kapott kapitány fogatott el, alóla a ló kilövetvén. Mi becsületességhez nyúl az ellen!

Egy másik proklamációban Szemere Bertalan január 24-ikéről a következőket jelenti Tokajból:

Két rendbeli tudósításomhoz, a tegnapi és tegnapelőtti diadalról, csak azon örvendetést adhatom pótléku, hogy a harmadik diadalunkat nem várta be az ellen, hanem tegnap éjjel Schlick le — és megverve megszökött.

Nem evett, nem ivott, nem pihent se-rege, s egy folyóban Kérig futott Abauj-megyében. Késő éjjel vonult át a Tályán, Szántón, dobszó-zaj nélkül, nem háborgatva kevélyen az előjárókat mint másszor, szóval mint szokához illik. — Serege kedvetlen levért, 40 szekér vitte sebesültjeit.

A mi hadunk tüstént követte ma, s Szántón, Tályán, s Golopon hál. Magam maradtam itt a tömérdek élelmi, szállitmányi, és sok hullongó emberek miatt. Történetek nevezetes esetek is. A huszárok tegnapelőtt rohantak a félködben, és hirtelen körülveszik Schlicket, és táborkarát. Schlick hüvelykébe dugja kardját „éljenek a magyarok!” kiáltja, üdvözli a huszárokat, ő a huszáruhába öltözött, a huszárok becsületes lelkekkel, a magyar hangra és ruhára meghökkentek, megszélidültek. Mig a barátkozás folyt, jött a vasas csapat, és Schlick a ravasz, megszabadult. Egy segédtsízt volt a huszárokkal, azt Schlick meg is csóltta, de e csók vizsgálat alá vétetik.

A tegnapelőtti eselt megírom, melynek hőseit a csalárd őrnagyot, Takács István, levágta.

Tegnap pedig Kisfaludon hasonló eset történt. Egy századunk félig véletlen egy ágyú-telepre ment, bukkant és egy osztály ellenre. — Az ellen-parancsnok „lábhoz” parancsolt. Megadta magát. Baráti szót emlegetett, kapitányunkkal kezét fogott. Következett volna a lefegyverezés. De hirtelen támadást parancsolt az ellen, a mieink elvesztették a becses foglalást. A vigyázatlan és hiszékeny kapitány alkalmasint áldozatul esik. — Ez is vizsgálatni fog.

A magyar még mindig bir lenni sem ravasz, sem álnok, sem nagylelkűtlen.

Nem érdektelen az a proklamáció sem a melyben Kossuth a felhőrmegyeiket a következőleg buzdítja honvédek állítására:

A haza bizonyos megmentése végett 30,000 főnyi magyar tartaléksereg van még szükségünk. Ezt önkénytesekből akarom kiállítani, és tábornokoktól segítve magam személyesen vezérelni. Szolgálati kötelezettsége e tartalék seregnak addig lesz csak, míg a muszkákat hazánk földéről ki nem kergetjük. Minden ember 20 frt foglaltót kap, ruházatja, díjja, elátása — mint a többi hadseregé. Mint mondám: vezére, Atyja magam leszek. És hiszek Istenben, e sereg szabadságunk biztosítója mindennemű vesztély ellen. Ohajtanék látni e seregnél egy pár ezer fehőrmegyei magyart. Számíthat-e? s mennyiben számíthat a nép hű szolgálja, Kossuth Lajos, Fehőrmegye népére, hogy őt e vállalatban elősegítik. — Mondják meg ezt a népnek nevemben, írják össze falunként az önkényteseket, menjenek magok jó példával előre, ne hagyják el az erőfeszítésben kormányzóikat. Hiszek Istenben, ez az utolsó áldozat leszen a szabadságért, melyet — mint az aratást — Isten csak munka után ad.

Legujabban megkapta a kiállítás azt az érdekes kiadványt, a melyben magyar, francia és német nyelven 1850. febr. 28-ik kelettel Szalay László és társai a magyar száműzöttek nevében, mint a magyar nemzetnek oly fia, a kik egyedül vannak abban a helyzetben, hogy tökéletes szabadsággal nyilatkozhatnak a világ minden nemzetének színe előtt, védelmére kelnek a jogtalanul leigázott haza szent ügyének s tiltakoznak az üldözések vagyonek kobzások, számkivetések és kivégzések ellen. Szalay Lászlón kívül aláírták e tiltakozást Prágay János zredes, Fornák Károly őrnagy, Hamvassy Imre százados, T. Wimmer A. G. volt teljhatalmú megbízott az orosz udvarnál és Damburgh Ede Tivadar teljhatalmú megbízott az egyesült amerikai államok kormányzásánál.

r. lev.

SZARVASI PIACZ.

Hivatalosan jegyzett piaczi árak
1891 november 27-ről.

Búza mm. 10 frt	10.50	Marhahús klgr.	—48
Arpa	5.50	Juhhús	—40
Zab	6 frt	Sertésrús	—46
Kukoricza	5.40	Szalonna	—56
		Zsir liter	—60

Napszám:

2 lovas	2.20	Nő ellátással	—40
Férfi ellátással	—50	„ ellátás nélkül	—25
„ ellát. nélk.	—60		

Vasúti menetrend.

Érvényes 1891. június 1-től kezdve

5901.*) sz. 5911. v. 5913. v.

SZARVAS indul : 9.34 d. e. 10.50 d. e. 1.46 d. u.
MEZŐ-TUR érk. 10.20 „ 11.40 „ 2.32 „

5902*) sz. 5912. v. 5914. v.

MEZŐ-TUR indul : 5.10 d. u. 12.36 d. u. 3.20 d. u.
SZARVAS érk. 5.56 „ 1.22 „ 4.06 d. u.

*) Egyelőre nem közlekedik.

401. gy. 403. sz. 405. sz. 421. v.

ARAD	ind : 8.24 d. e. 11.18 d. e. 9.05 este	—
OSABA :	érek : 9.24 „ 12.50 „ 10.50 „	—
MEZŐ-TUR	érek : 10.33 „ 2.42 „ 12.49 „	—
	ind : 9.29 „ 1.15 d. u. 11.05 éj.	—
	ind : 10.34 „ 2.50 „ 12.53 „ 7.09 reg.	—
SZOLNOK	érek : 11.19 „ 3.56 „ 2.06 „ 9.06 d. e.	—
	ind : 11.27 „ 4.15 „ 2.21 „	—
BUDAPEST	érek : 1.25 d. u. 7.20 este 5.50 reg.	—

402. gy. 404. sz. 406. sz. 422. v.

BUDAPEST	ind : 1.50 d. u. 8.15 d. e. 9.50 este	—
SZOLNOK	érek : 3.48 „ 11.04 „ 12.53 éj	—
	ind : 3.57 „ 11.14 „ 1.05 „ 5.40 d. u.	—
MEZŐ-TUR	érek : 4.42 „ 12.17 d. u. 2.06 „ 7.46 este	—
	ind : 4.43 „ 12.24 „ 2.09 „	—
OSABA	érek : 5.46 „ 1.48 „ 3.33 „	—
	ind : 5.52 „ 2.13 „ 3.53 „	—
ARAD	érek : 6.52 este 3.45 „ 5.24 reg.	—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

VARGA JÓZSEF.

Alma-eladás.

A piactéren Krajner-féle házban levő Üzlethelyiségben

IGEN SZÉP és JÓMINŐSÉGŰ

MASANCZKI-ALMA

klgr. 10—13— stb. krért is kapható.

Gazsó Menyhért
és társai.

2—3.

FOLYÉKONY ARANY,

ezüst és réz. E folyadék egyszerű beecsetelésével minden gondolható tárgy a legszebben és legtartósabban aranyozható. **Templomi tárgyak, képeretek, gypszfigurák** és több

mindenféle tárgy bearanyozására legalkalmasabb. Ára üvegenként használati utasítással 40, 60 kr. és 1 frt

Kapható a készítőnél

Fischer Em. B é c s,
és a főraktárban:

HERRLING ANTAL-nál, BUDAPESTEN,
Váci-körút 31 sz. — Kéretik a Fischer-féle gyártmányra ügyelni, mert az utánzatok nem felelnek meg a valódi czélnak.
3.—6.

Házeladás.

BAKAY SÁNDORNAK
Csizmadia-utczai háza szabadkézből örökáron eladó, esetleg bérbé adandó.

Bővebb felvilágosítást nyújt a tulajdonos. 3—3.

Eladó Harmónium.

A társ. el. és polg. leányiskola tulajdonát képező Schunda-féle iskolai harmónium jutányos áron eladó.

Érdeklődők a leányiskola helyiségében felvilágosítást nyerhetnek.

1—3

HIRDETÉSEK

a „SZARVAS és VIDÉKE” részére jutányos áron

felvétettnek

a kiadóhivatalban

és SÁMUEL A. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN.